

THE GÖTEBORG AWARD
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ÅRETS PRISTAGARE RENSAR I KEMIKALIETRÄSKET

Det moderna samhället bygger på användningen av en ofantlig mängd olika kemikalier. De bidrar förvisso till vår välfärd och komfort men alstrar tyvärr också en rad skrämmande och delvis okända effekter på miljön och människors hälsa. För att möta och lösa dessa komplicerade utmaningar krävs breda strategier, där vetenskap, politik och marknad har nyckelroller.

Göteborgspriset för hållbar utveckling 2008 delas i tre lika stora delar mellan:

THEO COLBORN, MARGOT WALLSTRÖM samt Göteborgarna JAN AHLBOM OCH ULF DUUS.

Prissumman är på sammanlagt 1 miljon kronor och delas i år ut för nionde gången.

Priset instiftades av Göteborgs Stad tillsammans med ett flertal intresserade företag år 1999.

Syftet är att ”stimulera till fortsatt positiv utveckling och uppmärksamma strategiskt arbete för hållbar utveckling, nationellt och internationellt”.

PRISSET DELAS UT I SAMVERKAN MELLAN GÖTEBORGS STAD OCH FÖRETAGEN:

Andra AP-fonden, Carl Bennet AB, Elanders AB, Eldan Recycling, Folksam, Götaverken Miljö, Handelsbanken, Nordea, Peab, Schenker AB, SKF, Stena Metall AB.

–Det globala kemikaliesamhället ruvar på en tickande bomb som måste desarmeras! Göteborgspriset 2008 går till fyra unikt framstående personer som med forskning, politik och marknadsbaserat vardagsarbete lagt grunden till en långsiktig ”avgiftning” av världen, säger Stefan Edman, biolog, författare och juryns ordförande.

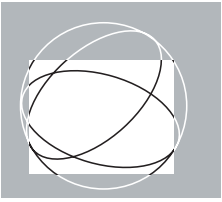
–Vår bekväma välfärd bygger på en massa kluriga kemikalier som tvätt- och diskmedel, smörjoljor och konserveringsmedel. Men myntets baksida är det enorma trask av kända och okända ämnen som förgiftar naturens kretslopp och drabbar människan med cancer och annan ohälsa.

Pristagarna kommer att mottaga priset vid en prisceremoni den 12 november i Göteborg

JURYNS MOTIVERING

Det moderna samhället bygger på användningen av en ofantlig mängd olika kemikalier. De bidrar förvisso till vår välfärd och komfort men alstrar tyvärr också en rad skrämmande och delvis okända effekter på miljön och människors hälsa. För att möta och lösa dessa komplicerade utmaningar krävs breda strategier, där vetenskap, politik och marknad spelar nyckelroller.

Därför går Göteborgspriset för hållbar utveckling 2008 till fyra framstående personer som inom dessa sektorer gjort skilda men kompletterande insatser för att avslöja, beskriva och bekämpa kemikaliernas negativa effekter på ekosystemen och människans hälsa.

THE GÖTEBORG AWARD
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

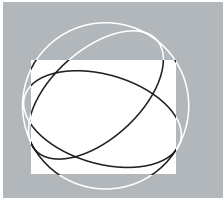
Priset, 1 miljon sek, delas i tre lika stora delar mellan Theo Colborn, Margot Wallström respektive Jan Ahlbom och Ulf Duus.

Professor **Theo Colborn** är en amerikansk miljöforskare och debattör. Genom en omfattande analys av tillgängliga data och genom böcker och föreläsningar har hon på ett verkningsfullt sätt initierat en världsomspännande diskussion som ytterst rör människans och ekosystemens överlevnad på planeten. Colborn har i sin forskning, främst i området kring the Great Lakes, klargjort hur syntetiska miljögifter stör fortplantningen hos fåglar och däggdjur och hur de påverkar människans känsliga hormonsystem, med risk för cancer och minskad fertilitet. Hennes pionjärverk ”Vår stulna framtid” har av förre vicepresidenten Al Gore betecknats som en efterföljare till Rachel Carsons världsberömda larmklocka ”Tyst vår”.

EU-kommissionens vice ordförande **Margot Wallström** var under sin tid som EU:s miljökommissionär en av de huvudansvariga bakom tillkomsten och utformningen av REACH, världens mest avancerade system för kemikaliekontroll och en av de hittills mest långtgående miljölagarna i EU. REACH bygger på principerna om försiktighet, omvänd bevisbörda och substitution och har ett särskilt fokus på ämnen som är persistenta (icke nedbrytbara) toxiska (giftiga) och bioackumulerbara (dvs ansamlas i djur och växter). Trots starkt motstånd från industrin lyckades Wallström sjösätta REACH som ett första avgörande steg på vägen mot ett nytt, mera hållbart sätt att kontrollera och miljöanpassa kemikalieanvändningen i våra samhällen.

Miljöingenjör **Jan Ahlbom** och toxikolog **Ulf Duus** har systematiskt arbetat fram metoder för att minska de negativa effekterna av kemikalier i vardagsmiljön i Sverige och med fokus på Göteborgsregionen. Steg för steg har de testat marknadsbaserade strategier där kunder och tillverkare länkas samman och där det skapas ekonomiska incitament för att utveckla produkter som är bättre för hälsan och miljön. På kort tid har de uppnått betydande framgångar på ett antal områden, bl a smörjmedel, alkylatbränslen samt bränslen, målarfärger och kemikalier för småbåtar och fartyg. Deras rapport ”Nya hjulspår” handlar om kampen mot bildäck tillverkade av cancerogena sk HA-oljor, ett arbete som resulterade i ett EU-förbud mot HA-oljor från 2010.

Juryns medlemmar: Sjumannajury ledas av Stefan Edman, biolog och författare och består i övrigt av Russel Johnson, fd miljöchef IKEA, Lars Hallén, Life Academy, Lotta Göthe, Ecoplan, Johan Trouvé, Schenker AB, Yvonne Wallin, Pejling Marketing AB samt Elin Eriksson, IVL

THE GÖTEBORG AWARD
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

TIDIGARE PRISTAGARE:

2007; Al Gore, USA.

För sitt stora engagemang med att öka medvetenheten om den globala uppvärmningen och därigenom skapa förutsättningar att hejda klimatkrisen.

2006; Takeshi Uchiyamada, Takehisa Yaegashi och Yuichi Fujii, Japan.

För sitt enastående, målmedvetna och avgörande bidrag till utvecklingen av Toyota Prius, världens första kommersiella hybridbil.

2005; Abahuzamugambi coffee cooperative, Rwanda.

För arbetet med att producera kaffe på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och därigenom skapa förutsättningar för en god utveckling i ett av de fattigaste distrikten i Rwanda.

2004; Joan Bavaria, USA och Tessa Tennant, Storbritannien.

För sitt arbete inom ”hållbara investeringar”, där de genom opinionsbildning och etiska fonder har inspirerat företag till ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvarstagande.

2003; Hans Eek, Sverige och Wolfgang Feist, Tyskland.

För tekniken att bygga varma bostäder utan inbyggt värmesystem, så kallat ”passivhus”. Människor och sol räcker för ett behagligt inomhusklimat, vilket leder till minskade koldioxidutsläpp.

2002; Gro Harlem Brundtland, Norge.

För sitt visionära och innovativa miljöarbete och lanseringen av konceptet ”hållbar utveckling”.

2001; FSC (Forest Stewardship Council) och KRAV

(Kontrollföreningen för ekologisk odling). För sitt arbete med miljöcertifiering och miljömärkning inom skogs- respektive livsmedelsområdet.

2000; Geoffrey Ballard, Kanada.

För sitt engagemang och sina insatser för att säkerställa den fortsatta utvecklingen av bränslecellen

För ytterligare information kontakta:

Stefan Edman, juryns ordförande, tel 0708-163108,

Lennart Wassenius, projektledare, tel 0707-628016